

Vedtak i AU-møte 10. august 2006

DISTRIKTSKVOTEORDNINGEN I 2006 - HØRING

Vi viser til departementets høringsbrev av 23.06.06 med vedlagt høringsnotat, som er forelagt Norges Råfisklags arbeidsutvalg. Følgende vedtak er fattet:

Arbeidsutvalget i Norges Råfisklag har drøftet FKDs høringsnotat om distriktskvoteordningen. Utvalget vil gi følgende uttalelse:

Generelle kommentarer

Distriktskvoteordningen innebærer at myndighetene griper inn i råvaremarkedet i den hensikt å gi enkelte aktører fordeler på bekostning av andre. Dette er begrunnet ut fra distriktpolitiske målsettinger og ønske om å tilføre spesielle områder økt aktivitet. Råfisklaget vil ikke gi noen synspunkter for eller imot en distriktskvoteordning, fordi vi mener dette er en ren fagpolitisk sak, men vi har synspunkter på den fordelingsmodell som foreslås benyttet. Vi vil heller ikke komme med synspunkter på hvordan disse kvotene er dekket inn i forslaget. Vår uttalelse går derfor på forhold knyttet opp mot selve høringsnotatet fra FKD.

Råfisklaget er opptatt av å oppnå aktivitet og vekst i kystsamfunnene. Det er viktig bl.a. fordi de fleste av våre medlemmer har sitt virke i slike samfunn. Vi er samtidig av den klare oppfatning at det som skjer må baseres på økonomisk lønnsomhet. Uten at fiskerne og fiskeindustrien oppnår lønnsom drift, er dette ikke økonomisk bærekraftig på sikt. Råfisklagets generelle syn er at omsetningen i vårt område pga strukturen i flåte og industri bør være mest mulig fri gitt at hensynet til fellesskapet ikke tilsier det motsatte. Det betyr at Råfisklaget fastsetter rammebetingelsene for et råstoffmarked med like regler og konkurransevilkår, og at partene tilpasser seg dette på den måte som hver enkelt finner formålstjenelig. I tillegg tilbyr vi frivillige aktive salgsordninger som næringen kan benytte seg av.

Konsekvensene av et politisk ønske om å innføre distriktskvoter vil – siden totalkvotene er gitt – være at områder og bedrifter som ligger utenom prioritert distrikt, vil få lavere aktivitet. Noen måter å fordele en distriktskvote på, kan ut fra et lønnsomhetsperspektiv føre til at ulønnsomme bedrifter – bedrifter som driver dårlig – får fordeler som totalt sett virker negativt, og som er med på å konservere ulønnsomme strukturer. Vi er derfor av den oppfatning at politiske tiltak av en art som dette må være mest mulig basert på generelle ordninger som partene fritt kan benytte seg av innenfor systemet med like konkurranseforhold som Råfisklaget har etablert. Det finnes alternative måter å tilgodese de distriktene som politikerne mener er utsatt, uten å legge opp til det byråkratiet og det fordelingsopplegg som ligger i høringsnotatet.

Spesielle kommentarer knyttet til høringsnotatet

I det etterfølgende tar vi for oss de punktene i høringsnotatet som vi ønsker å kommentere:

Pkt 2.1, jf pkt 3.4 – fylkeskommunenes rolle

Råfisklaget er skeptisk til å bringe inn fylkeskommunene når det gjelder fordeling av distriktskvotene i sitt område. Vi ser en betydelig fare for at det i fordelingen vil bli lagt vekt på andre momenter enn de som fremmer langsiktig verdiskaping i næringen. Det kan for eksempel være bruk av distriktskvotene til å støtte bedrifter som ikke er konkurransedyktige i råvaremarkedet.

Fylkeskommunene har heller ikke oversikt over den likviditetsmessige situasjonen i hver enkelt kjøperbedrift. Hvis det velges en løsning med å gi distriktskvote helt ned på bedriftsnivå, kan det være en risiko for at vedkommende begunstigede kjøper ikke har anledning til å kjøpe råstoff pga manglende garantistillelse overfor oss.

Vi kan heller ikke se at det er gunstig for næringen at byråkratiet øker.

Pkt 2.2 – modell for fordeling av distriktskvote

Råfisklaget er svært skeptisk til den tilsynelatende objektive modell som er valgt for fordeling av distriktskvotene. Modellen er avhengig av hvilken vektning de ulike faktorer gis. I tillegg er den alt for sensitiv i forhold til den etablerte kommunestruktur. I Tromsø – eksempelvis – er det aktive fiskerisamfunn langt unna sentrum – Vengsøy, Tromvik, Sommarøy, Løksfjord – som ikke teller med i beregningen fordi de tilhører en storkommune. Det samme kan sies om små kystsamfunn på Senja, og det finnes ganske sikkert flere eksempler på dette. Råfisklaget mener derfor at å bruke en slik modell for fordeling mellom fylkene, er helt feil. Hvis det politisk sett er et ønske om å fordele ekstra kvoter til spesielle områder, bør det også være opp til politikerne å ta en skjønnsmessig avgjørelse, og ikke prøve å objektivisere dette gjennom bruk av en modell med store svakheter.

Forslaget om kun å innlemme Nordland, Troms og Finnmark i ordningen er basert på beregninger via ovennevnte modell. Modellen har så store svakheter at vi vil fraråde at det treffes fordelingsbeslutninger på basis av denne.

Pkt 2.3.1-2.3.3 – Kriterier for tildeling av distriktskvote pr fartøy

Som nevnt innledningsvis mener Råfisklaget at ordningen burde ha vært utformet mer som en generell ordning der elementer som politikerne ønsker å oppnå, blir ivaretatt. Økt fiske om høsten kan oppnås ved å benytte distriktskvoten som bifangstkvote for torsk. Da oppnår man økt fiske og økt aktivitet i de områder der de torskeavhengige båtene opererer, nemlig i distriktene langs kysten. Samtidig oppnås den bieffekt at underbeskattede fiskeslag som hyse, sei og andre arter får et økt kvantum som gir ytterligere muligheter for økt lønnsomhet både i flåten og i industrien. Ønsker man å tilføre industrien i for eksempel Finnmark mer torsk om høsten, kan dette gjøres ved å gi lineflåten ekstrakvoter (for eksempel ekstra bifangstkvote) på torsk. Ønsker man å stimulere til levendefangst av torsk, kan man gi ekstrakvoter til de som fangster for levende lagring. Det kan gis flere eksempler på hvordan slike generelle ordninger kunne ha vært utformet uten det byråkrati som det her legges opp til. Råfisklaget ser at det ikke er gjort slike vurderinger i høringsnotatet, og anmoder om at det gjøres i forbindelse med behandlingen etter høringsrunden.

Departementet foreslår et opplegg med tildeling av faste ekstrakvoter i de tre forskjellige gruppene. Det antydes minimum 10 tonn for gruppen 15-21 meter, minimum 15 tonn for gruppen 21-28 meter og minimum 30 tonn for trålerne. En slik fordeling gir følgende deltakelse i forhold til totalt antall fartøyer i gruppene (vi har brukt totaltall fra Fiskeridirektoratet fra høsten 2005):

Fartøygruppe	Totalt antall i gruppa	Antall som kan delta gitt FKDs forslag	Andel som kan delta
15-21 meter	380	96	25 %
21-28 meter	184	41	22 %
Trålere	53	63	119 %

I kystflåtegruppen vil ca. ¼ av båtene kunne delta i ordningen iht FKDs forslag. I trålergruppen er det rom for flere enn de som er tilgjengelig. Av de 53 trålerne er da også de fleste frysetrålere eller fabrikkskip. Hvis departementet velger løsningen med å gi ekstravoter pr fartøy, kan 10 og 15 tonn i de to kystgruppene være fornuftig. For trålerne må kvoten pr fartøy økes til i alle fall 40 tonn.

På grunn av et sannsynlig lavt kvantum, bør en evt. refordeling etter vår oppfatning skje til de fartøyene som faktisk har deltatt i en ordning.

Pkt 2.3.4 – kriterier for hvor distriktskvoten skal leveres

Som nevnt innledningsvis er Råfisklaget svært skeptisk til at fylkeskommunene skal kunne fordele en distriktskvote helt ned på enkeltanlegg. Hvis departementet etter høringsrunden velger å opprettholde et fordelingsystem noenlunde som foreslått, bør det i tildelingskriteriene tas inn at kvotene ikke skal tildeles enkeltanlegg, men minimum til 10 anlegg som kan konkurrere om råstoffet.

Pkt 2.4 – Krav til leveringene

FKD foreslår at fartøyene skal være pliktige til å levere torsken fersk. I den forbindelse vises det til formuleringene i Soria-Moria-erklæringen. Slik vi tolker denne erklæringen, er det dagfanget fisk fra kystflåten som det siktes til. All fisk fra fartøygruppen 15-28 meter vil bli levert fersk uansett fordi disse, med muligens et par unntak, ikke fryser fangst om bord. Det er mao. trålerne som i tilfelle vil måtte legge om til ferskleveranser. Dagens frysetrålereflåte leverer fisk av god kvalitet som egner seg godt til flere anvendelser. Vi kan ikke se annet enn at en viss andel ombordfrost torsk under ordningen vil være gunstig for industrien. Vi foreslår derfor at det blir opp til den enkelte tråler å vurdere om fangsten skal leveres fersk eller fryses om bord.

Pkt 2.5 – Distriktskvoter som bifangstordning

I dette punktet argumenterer FKD for at distriktskvoteordningen ikke kan benyttes som bifangstordning, slik reguleringsrådet høsten 2005 foreslo. Vi forstår ikke argumentene. Det er fullt mulig å etablere en bifangstordning på høsten ved bruk av distriktskvotene, som kommer industrien i distriktene til gode, jf våre uttalelser ovenfor.

For øvrig sier FKD følgende under dette punktet:

”Departementet ser det vanskelig å pålegge mottakende anlegg å ta i mot all fisk. De fartøy som kun får levert torsken, må levere den resterende fangsten et annet sted. Hvis all fangst er fersk kan tiden bli en knapphetsfaktor for å få levert all fangsten.”

Dette er en problemstilling som ikke eksisterer i praksis. Våre generelle og innarbeidede regler innebærer at når en bedrift først kjøper noe av en fangst, er vedkommende pliktig til å avta all fisk i fangsten. Dette er en helt nødvendig bestemmelse for å få til en forsvarlig avvikling av omsetningen. Det betyr at et anlegg som mottar torsk av distriktskvoten, også må ta i mot all bifangst av hyse, sei m.v. som måtte være i fangsten.

Pkt 2.6 – Forholdet til bedrifter med rettighet til trålråstoff

Her er vi enige i departementets forslag.

Pkt 2.7 – Krav til bearbeiding

FKD foreslår bearbeidingsplikt for råstoff fra distriktskvoten. Vår holdning er at bedriftene som mottar råstoff til enhver tid selv må få vurdere hva som er den mest lønnsomme anvendelsen av råstoffet. Vi mener derfor det er feil å pålegge bedriftene bearbeidingsplikt. En konsekvens av en slik plikt kan for eksempel være at en spesialisert bedrift innen filetproduksjon, må ta inn i produksjonen torsk som produksjonslinjene ikke er designet for. Dette kan gjelde stor torsk, som bedriften i dag kanskje alltid selger videre uten bearbeiding.

Det er også viktig å påpeke at bearbeidingsplikt vil utelukke en del bedrifter i utsatte områder fra å delta i distriktskvoteordningen fordi struktur, tilgang på arbeidskraft m.v. har gjort at disse har funnet det mest lønnsomt å satse på ferskpakking.

Hvis departementet etter høringsrunden opprettholder bearbeidingsplikten, må det tas høyde for at en del av råstoffet ikke er egnet for produksjon ved eget anlegg. Det er også viktig at lønnsomme anvendelser som for eksempel blankpakking av fersk torsk regnes som bearbeiding.

Pkt 2.8 – Prisfastsetting

Som nevnt flere ganger, bør distriktskvotene etter vår oppfatning legges inn i generelle ordninger der prisfastsettelsen skjer som vanlig i markedet. Hvis FKD velger en modell noenlunde som foreslått, bør antall deltakere fra landsiden være så mange (jf våre kommentarer knyttet til pkt 2.3.4) at prisdannelsen kan skje som vanlig, gjerne via auksjon eller lignende. Vi tilbyr oss gjerne til å forestå salget av kvantaene under ordninger ved bruk av våre moderne auksjonssystemer.

Vi er enige i at minste utbudspris kan dannes i forhold til et gjennomsnitt all omsetning i Nordland, Troms og Finnmark for hhv kystflåten og trålerflåten.

Vi vil avslutningsvis gjenta oppfordringen om å vurdere andre og mer generelle og ubyråkratiske ordninger enn det som det legges opp til i høringsnotatet.”

Med vennlig hilsen

NORGES RÅFISKLAG

Willy Godtliebsen
Salgssjef

Kopi: Stortingets Næringkomite
Norges Fiskarlag/Norges Råfisklags eierorganisasjoner
Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening
Norske Sjømatbedrifters Landsforening
Fylkeskommunene i Norges Råfisklags distrikt
Fiskeridirektoratets Regionkontorer i NR's distrikt